

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

Decembar, 2024. godine

Na osnovu člana 51. Zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 21/2021 - prečišćen tekst, 22/2021 - autentično tumačenje, 5/2022, 11/2022 i 16/2022) i člana 37. Statuta visokoškolske ustanove Univerziteta FINRA Tuzla, na 5. (petoj) sjednici održanoj dana 26.12.2024. godine, Upravni odbor visokoškolske ustanove Univerziteta FINRA Tuzla (u daljem tekstu: Univerzitet), donosi:

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet regulisanja)

Ovim Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Pravilnik) utvrđuje se jedinstveno sagledavanje mjera zaštite na radu usmjerenih na stvaranje sigurnih uslova rada i unaprijeđenje zaštite na radu Univerziteta u cilju zaštite života i zdravlja studenata, radnika Univerziteta i ostalih učesnika u organizaciji i procesu rada.

Član 2. (Zaštita na radu)

- (1) Zaštita na radu u smislu ovog Pravilnika, obuhvata skup mjera i aktivnosti usmjerenih na stvaranje uslova koji obezbjeđuju sigurnost na radu, sprečavanje i otklanjanje opasnosti i štetnosti koje mogu prouzrokovati povrede na radu, oboljenja i oštećenja zdravlja radnika na radu ili u vezi sa radom, kao i na čuvanje života, zdravlja i radne sposobnosti radnika, studenta i drugih učesnika u radu i organizaciji Univerziteta.
- (2) Zaštita na radu obezbjeđuje se: radnicima Univerziteta, studentima za vrijeme vježbi i praktične obuke, licima koja učestvuju na povremenim takmičenjima koja organizuje Univerzitet, a koja su osigurana za slučaj nesreće na poslu ili oboljenja od profesionalnih bolesti (u daljem tekstu: radnici), kao i drugim licima koja se po bilo kom osnovu nalaze u prostorijama Univerziteta.

Član 3. (Prava i obaveze)

- (1) Radnici Univerziteta imaju pravo i dužnost da organizuju, uređuju, ostvaruju i unaprijeđuju zaštitu na radu.
- (2) U cilju ostvarenja i sprovođenja zaštite na radu, Univerzitet je dužan obezbijediti sredstva za njenu realizaciju.
- (3) Radnici i druga lica na Univerzitetu su:
  - Radnici koji su u radnom odnosu po osnovu ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme,
  - Lica angažovana po osnovu ugovora u djelu ili angažmanu,
  - Lica koja su na stručnom osposobljavanju, bez zasnivanja radnog odnosa (volonteri),
  - Druga lica koja se po bilo kojoj osnovi rada nalaze u prostorijama Univerziteta.
- (4) Univerzitet je obavezan obezbijediti:
  - Stalno praćenje ispravnosti i periodične preglede sredstava za rad, opreme i sredstava lične zaštite radi sigurnosti radnika,
  - Ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se mogu pojaviti radi obezbjeđenja propisanih uslova rada,
  - Ispitivanje mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se obavljaju razna mjerenja, ispitivanja i drugo kroz registrovanu djelatnost za potrebe trećih lica.

II. MJERE ZAŠTITE RADNIKA NA RADU

1. Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 4.

(Opšte i posebne mjere zaštite radnika)

- (1) Univerzitet je dužan obezbijediti odgovarajuće opšte mjere zaštite radnika za sva radna mjesta, a naročito:
  - Osposobljavanje radnika za siguran način rada;
  - Način upotrebe osnovnih zaštitnih sredstava rada i opreme;
  - Da upozori svakog radnika i lice na radu na propuste i opasne radnje koje bi mogle uzrokovati nesreću ili nezgodu na radu;
  - Da se u toku rada i po završetku radnog vremena vrši pregled radnog mjesta i sredstava rada radi uočavanja i otklanjanja izvora opasnosti (požar, poplava, nepotrebno trošenje električne energije i dr.);
  - Odgovarajuće pristupne i druge unutrašnje komunikacione puteve u radnim prostorijama;
  - Propisane uslove koje trebaju ispunjavati radne i pomoćne prostorije;
  - Upotreba sredstava rada i radne opreme;
  - Ograničenje buke i vibracija na dozvoljen nivo;
  - Obezbeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvijetljenja u prostorijama Univerziteta;
  - Otklanjanje štetnih uticaja opasnih materija i zračenja, u slučaju njihove pojave;
  - Obezbeđenje od udara električne truje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije;
  - Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i drugih opojnih sredstava;
  - Pružanje prve pomoći.
- (2) Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi radnici na radu ne mogu otkloniti drugim mjerama, Univerzitet je dužan radnicima obezbijediti sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu.
- (3) Za slučaj potrebe, Univerzitet je dužan obezbijediti posebne mjere zaštite radnicima na radu, naročito za radove koji se izvode u vodi i vlazi, pri niskim i visokim temperaturama, sa štetnim materijama, opasnim zračenjima i zagađenoj atmosferi.

Član 5.

(Periodični pregledi i ispitivanja sredstava rada i opreme)

- (1) Periodični pregledi i ispitivanja sredstava rada i opreme, električnih instalacija, sredstava lične zaštite na radu, fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti i mikroklima, vrše se prije njihovog prvog puštanja u rad i periodično svake treće godine, po postupku kako je utvrđeno Zakonom o načinu i postupku vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu. Ovi periodični pregledi su obavezni, shodno važećim propisima.
- (2) Pored obaveznih pregleda i ispitivanja iz prethodnog stava, Univerzitet će vršiti periodične interne preglede i ispitivanje ostalih sredstava rada i opreme, te instalacija svake pete godine ili ranije po potrebi, po posebnim propisima za specifična sredstva rada i instalacije.
- (3) Periodične preglede i ispitivanja, Univerzitet će po potrebi povjeriti ovlaštenim stručnim organizacijama iz oblasti zaštite na radu.

2. Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 6.

(Uslovi i zahtjevi za radna mjesta)

- (1) Univerzitet je dužan za svako radno mjesto utvrditi uslove i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti zaposlenika koji će raditi na tom mjestu.

- (2) Radni odnos na Univerzitetu ne mogu zasnovati lica ako se prethodno ne utvrdi da li njihovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.
- (3) Radnik je dužan obavijestiti Univerzitet i zdravstvenu organizaciju ako boluje od bolesti koja se ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji mogu predstavljati opasnost za ostale zaposlenike i okolinu na radnom mjestu.
- (4) Ako se desi da na određenom radnom mjestu, i pored primjene mjera zaštite na radu, bude izražena opasnost od obolijevanja odnosno nastupanja invalidnosti kod radnika koji radi na tom radnom mjestu, Univerzitet će poduzeti mjere kojima će to spriječiti.
- (5) Neke od mjera iz prethodnog stava mogu biti: ograničenje dnevnog radnog vremena, raspoređivanje zaposlenika na druge poslove u toku radnog dana, raspoređivanje zaposlenika na drugo radno mjesto koje odgovara stepenu stručne spreme zaposlenika, preventivni odnosno programirani odmori u toku rada i druge mjere utvrđene Kolektivnim ugovorom.

3. Poslovi sa posebnim uslovima rada

Član 7. (Posebni uslovi rada)

- (1) Poslovi odnosno radni zadaci sa posebnim uslovima rada su oni na kojima postoji povećana opasnost od povreda na radu ili oštećenja zdravlja radnika. Radno mjesto sa povećanim rizikom od oštećenja zdravlja i povređivanja radnika Univerziteta proglašava se radim mjestom sa posebnim uslovima rada.
- (2) Radna mjesta sa posebnim uslovima rada na Univerzitetu ne postoje, jer je priroda obavljanja poslova takva da nema izrazitih opasnosti po život i zdravlje zaposlenika.

Član 8. (Zabrana upotrebe određenih sredstava)

- (1) Zabrana pušenja i korištenja otvorenog plamena na radnim mjestima u prostorima Univerziteta, kao i mjestima gdje je dozvoljeno pušenje, regulisano je Pravilnikom o zaštiti od požara Univerziteta i obavezna je za sve radnike Univerziteta.
- (2) Pušenje je zabranjeno na svim radnim sastancima i skupovima koji se održavaju u zatvorenim prostorijama i radnom prostoru Univerziteta.
- (3) Radnik pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava ne može započeti rad.

III. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI VISOKE ŠKOLE I RADNIKA

Član 9. (Povjeravanje vršenja određenih poslova stručnoj organizaciji)

Vršenje određenih poslova zaštite na radu Univerzitet može povjeriti stručnoj organizaciji nadležnoj za obavljanje poslova zaštite na radu (u daljem tekstu: stručna organizacija), a koja ispunjava uslove utvrđene ovim Pravilnikom.

Član 10. (Obuka radnika)

- (1) Prije raspoređivanja na radno mjesto radnik se obavezno mora obući iz oblasti zaštite na radu. Obučavanje se mora sprovesti i kada se vrši promjena u redovnom procesu rada.
- (2) Obuku radnika i provjeru sposobnosti iz oblasti zaštite na radu vrše stručne organizacije koje je angažovao Univerzitet.
- (3) Radnik koji prilikom provjere sposobnosti ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može raditi na radnom mjestu sve dok se ne osposobi za siguran rad.

Pravilnik o zaštiti na radu (Broj: _____/2024; Datum: _____.2024)

- (4) Obučavanje i provjera znanja iz oblasti zaštite na radu vrši se prema odgovarajućem programu koji donosi Rektor u skladu sa ovim Pravilnikom i Zakonom o zaštiti na radu, a na prijedlog stručne organizacije.

Član 11. **(Program obuke)**

Program obuke iz prethodnog člana obuhvata upoznavanje sa sljedećim aspektima:

- Radni proces i organizacija rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen;
- Opasnosti koje ugrožavaju sigurnost na radu, korištenje sredstava rada i opreme te način upotrebe štetnih materija;
- Mjere zaštite na radu i razlozi zbog kojih se te mjere predviđaju i sprovode;
- Upotreba odgovarajućih sredstava rada i opreme, te odgovarajućih sredstava lične zaštite, kao i pravilno i namjensko korištenje uređaja i sredstava kojima se služi pri radu;
- Prava i dužnosti u sprovođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedice zbog nepridržavanja tih propisa i mjera;
- Pružanje Prve pomoći;
- Organizacija zaštite na radu;
- Korištenje protupožarnih aparata.

4. Prava i obaveze radnika

Član 12. **(Prava i dužnosti radnika)**

- (1) Radnik je dužan da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i da koristi sredstva rada i opremu po uputstvu proizvođača, i uputstvu koje utvrdi Univerzitet te da svoj posao obavlja sa punom pažnjom bez opasnosti po svoj život i zdravlje i bez ugrožavanja života i zdravlja drugih radnika.
- (2) Radnik ima pravo i dužnost da namjenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju.
- (3) Radnik ima pravo i obavezu da se obučuje po osnovu zaštite na radu, te da pristupi provjeri znanja.
- (4) Radnik pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava ne može započeti, odnosno nastaviti rad.
- (5) Radnik je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava, po postupku koji je regulisan propisima o sigurnosti saobraćaja.
- (6) Radnik ima pravo i dužnost da odmah prijavi sve zapažene nedostatke i druge kvarove ili pojave koje bi mogle ugroziti sigurnost na radu. Prijava se podnosi usmeno ili pismeno Rektor Univerziteta.
- (7) Radnik koji se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu i obaveza, u smislu ovog Pravilnika, čini težu povredu radne obaveze, koja se sankcioniše u skladu sa Pravilnikom o radu.
- (8) Radnik koji organizuje ili rukovodi procesom rada, u skladu sa opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom, svaki u svom djelokrugu, odgovoran je za sprovođenje zaštite na radu.

Obaveze i odgovornosti organa i rukovodnih radnika Univerziteta

Član 13. **(Obaveze Upravnog odbora i Rektora)**

- (1) Upravni odbor Univerziteta je odgovoran za poduzimanje mjera za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu Univerziteta, u skladu sa potrebama, a naročito za:
  - donošenje Godišnjeg Programa mjera zaštite na radu i opštih akata iz oblasti zaštite na radu,
  - planiranje obezbjeđenja potrebnih sredstava za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu,
  - obrazovanje štaba za zaštitu radnika i imovine od elementarnih nepogoda, onda kada prijete takva opasnost,

- razmatranje stanja zaštite na radu najmanje jednom godišnje i za donošenje potrebnih odluka za otklanjanje utvrđenih nedostataka po tom osnovu,
  - razmatranje rješenja o mjerama zaštite na radu donesenim od strane nadležnih inspekcijskih i drugih organa i za obezbjeđenje potrebnih sredstava za to,
- (2) Rektor Univerziteta, koji organizuje i rukovodi procesom rada, i rukovodioci pojedinih službi, odgovorni su za organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite na radu kada to zahtijeva priroda posla, a naročito za:
- primjenu mjera zaštite na radu,
  - poduzimanje odgovarajućih mjera o održavanju sredstava rada i opreme i sredstava za ličnu zaštitu radnika u ispravnom stanju i o njihovoj namjenskoj upotrebi,
  - isključenje iz upotrebe sredstava rada i opreme, objekata, instalacija, sredstava lične zaštite radnika i sl. ako je na njima došlo do takvih kvarova i promjena koji predstavljaju opasnost za život ili zdravlje zaposlenika,
  - raspoređivanje radnika na poslove za koje ispunjavaju zdravstvene uslove,
  - obučavanje radnika i za provjeru njihovog znanja i sposobnosti iz oblasti zaštite na radu, za samostalan i siguran rad (teoretski i praktično),
  - periodične preglede i ispitivanja ispravnosti sredstava rada i opreme i mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama i sredstava za ličnu zaštitu zaposlenika, i radne, pomoćne prostorije, u saradnji sa stručnom organizacijom,
  - obezbjeđenje odgovarajuće tehničke dokumentacije za objekte, instalacije, sredstva rada i opremu,
  - izvršenje naloga i rješenja o otklanjanju nedostataka iz zaštite na radu naloženih od strane organa nadzora,
  - unapređenje zaštite na radu uporedo sa unapređenjem organizacije rada i promjenama ukoliko do njih dođe.
- (3) Ostale obaveze u vezi sa zaštitom na radu, po potrebi, obavlja stručna organizacija koju angažuje Univerzitet kada to zahtijeva priroda posla.

Član 14.

(Neprovođenje propisanih mjera zaštite na radu)

- (1) Radnik ima pravo da odbije raditi ako mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu provedene propisane mjere zaštite na radu.
- (2) Ako radnik odbije raditi zbog toga što smatra da mu prijete opasnost po život i zdravlje, a Univerzitet smatra da je postupak radnika neopravdan, dužan je o tome odmah obavijestiti inspekciju rada i Upravni odbor Univerziteta.
- (3) Stručna organizacija odnosno Univerzitet obavezni su odmah izvijestiti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila dva ili veći broj radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja ugrožava ili bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu.

Član 15.

(Prva pomoć radnicima Univerziteta)

- (1) Prvu pomoć radnicima Univerziteta u slučaju povrede, trovanja ili drugog oboljenja, za vrijeme rada, pružaju neposredni rukovodioci i radnici stručno osposobljeni za pružanje prve pomoći.
- (2) Svaki radnik ima obavezu i dužnost da u slučaju nesreće na poslu učestvuje u pružanju prve pomoći. Prema svojim mogućnostima radnik učestvuje u raščišćavanju zakrčenih i porušenih prilaza, transportu povrijeđenih do stanice hitne pomoći i slično.
- (3) Stručna organizacija će u saradnji sa licem koje odredi Rektor Univerziteta povremeno organizovati kurseve za stručno osposobljavanje radnika za pružanje prve medicinske pomoći.
- (4) Prva pomoć koju pružaju radnici, odnosno posebno obučeni radnici sastoji se iz :
- Hitnog obavještanja stanice za hitnu pomoć ili najbliže zdravstvene ustanove i pozivanje sanitetskog vozila,
  - Čišćenja predjela oko rane i njenog previjanja,
  - Zaustavljanje krvarenja,
  - Vještačkog disanja i oslobađanja disajnih puteva,
  - Prva pomoć za oporavak (od najbliže zdravstvene ustanove)

- Pružanja prve pomoći kod udara električne struje.

Član 16.
(Ormarići sa potrebnim sanitetskim materijalom)

- (1) U prostorijama Univerziteta na vidljivim i lako pristupačnim mjestima, moraju biti postavljeni ormarići sa potrebnim sanitetskim materijalom za pružanje prve pomoći.
- (2) Ormarići moraju biti ofarbani bijelom bojom i na prednjoj strani označeni znakom crvenog krsta. Na ormariću moraju biti označeni brojevi: Stanice hitne pomoći, Vatrogasne službe, Službe organa MUP-a TK.
- (3) Ormarići prve pomoći moraju se namjenski koristiti i dopunjavati.

Član 17.
(Evidencija)

Rektor Univerziteta odnosno lice koje on ovlasti, u saradnji sa stručnom organizacijom, dužno je, ako to zahtijeva priroda posla, voditi evidenciju o:

- radnicima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, ako takva radna mjesta postoje,
- obuci i provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu,
- izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite,
- povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
- periodičnim ljekarskim pregledima.

Član 18.
(Izveštaj o povredama radnika na radu)

Rektor Univerziteta odnosno lice koje on ovlasti dužan je organu uprave nadležnom za poslove inspeksijskog nadzora dostaviti godišnji izvještaj o povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima. Rektor Univerziteta je dužan u roku od 30 dana rješavati žalbe radnika po osnovu zaštite na radu uz prethodno pribavljeno mišljenje stručne organizacije u vezi sa zaštitom na radu, odnosno lica ovlaštenih za zaštitu na radu.

Član 19.
(Primjena Pravilnika)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom usvajanja od strane Upravnog odbora.
- (2) Pravilnik se može mijenjati i dopunjavati na način i po postupku utvrđenom za njegovo donošenje.
- (3) Tumačenje ovog Pravilnika daje Upravni odbor Univerziteta.

Broj: 03-1177-2-7/24
Tuzla, 26.12.2024. godine

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA

/ Prof.dr.sc. Adil Kurtić /

